

Секція: Інвестиції та інновації

Фещенко Ольга Михайлівна

*кандидат технічних наук, доцент кафедри
підприємництва та економіки підприємств
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

Бірюков Леонід Євгенійович

*студент
Університету митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

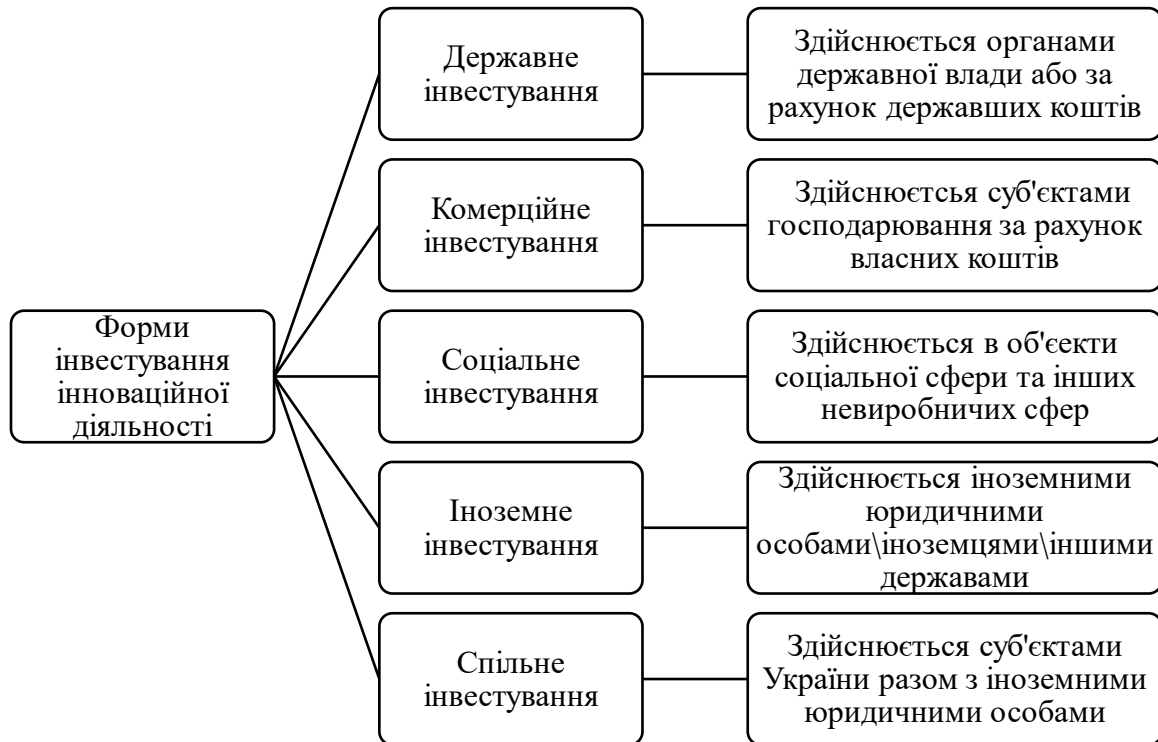
Інновації на сучасному етапі розвитку економіки стають головним засобом збереження конкурентоспроможності підприємств та надають можливість на більший розвиток для них. Через це вони розширюються та надають більше робочих місць для працівників. Інноваційна діяльність підприємств також важлива як і для самих підприємств, так і для економічного стану країни.

Інноваційна діяльність малого та середнього бізнесу, якість управління та оцінка її ефективності розглядається в роботах таких вчених як Зварич М. М., Іващенко А. І., Косенко Г. В., Лояк Л. М., Рудик Н. В.

В умовах кризи українські і зарубіжні банки обмежували свою діяльність практично на всіх сегментах фінансового ринку, що негативно вплинуло на фінансування як власного інноваційного розвитку, так і на інвестиції в інноваційні проекти реального сектору економіки. Кредити для малого та середнього бізнесу (МСБ) є значно дорожчими, особливо у часи фінансової кризи, ніж для великих корпорацій. Невеликий бізнес має

вкрай обмежені власні ресурси і, як правило, не залучає інвестиції напряму на фондовому ринку, а отже потребує посередництва у фінансуванні для забезпечення власного існування [1, с.30].

Аналіз джерел інвестування в інновації показав, що можна виділити наступні форми інвестування в інновації малого і середнього бізнесу, та взагалі:

Також необхідно зазначити, що основними проблемами розвитку інноваційної діяльності малих та середніх підприємств є:

- проблеми фінансового характеру;
- проблеми організаційно-комунікаційного характеру;
- проблеми інформаційного характеру;
- проблеми внутрішньовиробничого характеру;
- проблеми ринкового характеру.

Низький рівень інноваційної активності малого підприємництва в Україні обумовлений загостренням інституціональних та ресурсних

проблем інноваційної діяльності, а саме: фінансових, організаційно-правових, інформаційних та ринкового характеру [3, с.113-114].

Аналіз проблем інноваційного розвитку свідчить про те, що проблема фінансування та інвестування в малий та середній бізнес також є дуже актуальною, але не дає змогу розвиватись малому та середньому бізнесу. Через це можна запропонувати використовувати іноземний досвід.

В світовій практиці вирішення проблем фінансування інноваційних проектів малого та середнього бізнесу реалізуються через реалізацію інституційної підтримки та певних форм стимулювання. Зокрема, Німеччина реалізує функцію стимулювання МСБ через формування Консорціуму малого інноваційного бізнесу та Державних спеціалізованих банків (Банк кредитів на відтворення та Німецький банк вирівнювання, Міністерство економіки, Міністерство наукових досліджень та технологій та інші). В свою чергу, організаційна структура Великобританії в даній сфері представлена Радами з науки та техніки, урядовими радами за напрямками досліджень та інші. Японія, як країна високих технологій та новацій, у своїй організаційній структурі інституційної підтримки зосереджена на існуванні Державних фондів для заохочення науково-дослідної діяльності та Фондів сприяння малим і середнім венчурним підприємствам. Форми стимулювання реалізуються здебільшого через пільгове кредитування, податкові пільги та знижки, цільові безоплатні субсидії, дотації, прискорена амортизація, списання витрат на НДДКР на собівартість продукції [1, с. 31].

У цілому підсумки інноваційної діяльності українських підприємств за останні роки дають змогу зробити висновок про подальше поглиблення стагнації в інноваційній сфері, нехтування в державній політиці потребами формування технологічних основ нової економіки. Сучасний стан малого та середнього бізнесу на даному етапі є недостатнім у зв'язку з фінансово-економічною ситуацією і політичною нестабільністю [2, с. 88].

Отже, основними напрямками прискорення розвитку підприємництва, за сучасних умов трансформації, переходу до інноваційної моделі розвитку економіки України варто визнати такі:

- подальше удосконалення законодавчої та нормативної бази щодо утворення сприятливих умов для розвитку малого підприємництва;
- удосконалення кредитної політики (організація державних кредитних установ з метою пільгового кредитування суб'єктів підприємницької діяльності, особливо початківців малого підприємництва);
- удосконалення податкової політики (забезпечення функціонування спрощеної системи оподаткування, з наданням переваги єдиному податку, та право тих, хто працює у секторі малого підприємництва, на соціальне і пенсійне забезпечення);
- подальше посилення державної підтримки суб'єктів малого підприємництва (фінансово-кредитної, майнової, інформаційної та кадрової), створення та забезпечення діяльності мережі бізнес-центрів;
- стимулювання розвитку підприємництва в галузях, що забезпечують ефективність суспільного виробництва та його конкурентоспроможність завдяки використанню досягнень науково-технічного прогресу, ресурсозберігаючих технологій, випуску принципово нових видів продукції;
- забезпечення виконання заходів щодо створення єдиної автоматизованої системи державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності;
- здійснення заходів щодо поетапного створення при центрах зайнятості мережі навчальних центрів з підготовки підприємців з-поміж безробітних;

- посилення відповідальності органів виконавчої влади, державних службовців за виконання відповідних законів щодо розвитку підприємницької діяльності, зокрема, малого бізнесу.

Таким чином, розвиток національної економіки в ринкових умовах передбачає активізацію економічної діяльності малих підприємств, здатних істотно впливати на структурну перебудову економіки країни, підвищувати загальні обсяги виробництва, сприяти раціональному використанню всіх ресурсів, утворювати сприятливе середовище для розвитку конкуренції та усунення монополізму, посилювати стимули до інноваційних процесів та високоефективної праці. Посилення процесів глобалізації світової економіки під впливом диференціації потреб споживачів та способів їх задоволення підвищує роль малих підприємств в економіці країни [4, с. 106].

Література

1. Іващенко А. І. Проблеми фінансування інноваційних проєктів малого та середнього бізнесу: державні гарантії та їх значення / А. І. Іващенко, Н. В. Рудик // Фінансове забезпечення інноваційних проєктів малого та середнього бізнесу: глобальні виклики та українські реалії. – 2016. – С. 30–33.
2. Косенко Г. В. Проблеми фінансування інноваційних проєктів малого та середнього бізнесу / Г. В. Косенко // Фінансове забезпечення інноваційних проєктів малого та середнього бізнесу: глобальні виклики та українські реалії. – 2016. – С. 87–89.
3. Лояк Л. М. Роль інновацій у розвитку малого підприємництва / Л. М. Лояк // Економіка та управління підприємствами. – 2016. – № 1(117). – С. 110–114.

4. Фещенко О. М. Специфіка та гармонізація розвитку підприємництва в Україні / О. М. Фещенко, Г. В. Самокіна // Вісник ЖДТУ. – 2017. – № 1(79) – С. 100–107.